

ingediend op **1998** (2023-2024) – Nr. 3
3 april 2024 (2023-2024)

Verslag

Namens de Commissie voor Welzijn,
Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding
uitgebracht door Maaïke De Rudder

over het ontwerp van decreet

tot wijziging van het decreet van 21 november 2003
betreffende het preventieve gezondheidsbeleid,
wat betreft de lokale besturen,
de initiatieven met betrekking tot biotische factoren,
de initiatieven met betrekking tot fysische
en chemische factoren,
de initiatieven met betrekking tot gezondheidsimpact
door klimaatverandering
en de verwerking van persoonsgegevens

Documenten in het dossier:

- 1998** (2023-2024) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- Nr. 2: Verslag van de hoorzitting

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding:

Voorzitter: Stefaan Sintobin.

Vaste leden:

Koen Daniëls, Veerle Geerinckx, Elke Sleurs, Tine van der Vloet, Katja Verheyen;

Immanuel De Reuse, Stefaan Sintobin, Suzy Wouters;

Maike De Rudder, Katrien Schryvers;

Freya Saeys, Maurits Vande Reyde;

Ann De Martelaer, Jeremie Vaneeckhout;

Freya Van den Bossche.

Plaatsvervangers:

Allessia Claes, Freya Perdaens, Sarah Smeyers, Annabel Tavernier, Jeroen Tiebout;

Yves Buysse, Ilse Malfroot, Frieda Verougstraete-Deschacht;

Vera Jans, Kurt Vanryckeghem;

Gweny De Vroe, Emmily Talpe;

Johan Danen, Celia Groothedde;

Emine Gül İsci.

Toegevoegde leden:

Lise Vandecasteele.

INHOUD

I.	Toelichting door Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	4
1.	Inhoud	4
2.	Aanpassingen aan het Preventiedecreet	4
2.1.	Artikel 2, 3 en 4	4
2.2.	Gegevensverwerking	5
2.3.	Biotische factoren	6
2.4.	Impact van chemische en fysische factoren op de volksgezondheid	6
2.5.	Impact van chemische en fysische factoren op het leefmilieu	7
2.6.	Fonds Preventief Gezondheidsbeleid	7
2.7.	Afsluitende bepaling	8
3.	Besluit	8
II.	Algemene bespreking	8
III.	Artikelsgewijze bespreking en stemming	11
IV.	Eindstemming	11
	Gebruikte afkortingen	12
	Bijlage: zie de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding besprak het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid, wat betreft de lokale besturen, de initiatieven met betrekking tot biotische factoren, de initiatieven met betrekking tot fysische en chemische factoren, de initiatieven met betrekking tot gezondheidsimpact door klimaatverandering en de verwerking van persoonsgegevens tijdens haar vergaderingen van 5 en 26 maart 2023.

Tussenin werd op 20 maart 2024 een hoorzitting gehouden. Het verslag van die hoorzitting is verspreid als *Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 1998/2.

De presentatie van minister Hilde Crevits is terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlament.be.

I. Toelichting door Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

1. Inhoud

Minister *Hilde Crevits* stelt dat dit ontwerp van decreet bepalingen bevat die zowel inhoudelijk als technisch van aard zijn. Het ontwerp van wijzigingsdecreet beoogt vooral een noodzakelijke actualisatie van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid (hierna het Preventiedecreet te noemen). Het gaat om een aanpassing aan de ontwikkelingen in de vereisten voor de juridisch correcte verwerking van persoons- en gezondheidsgegevens en de daarbij gewijzigde inzichten naar aanleiding van praktijkervaringen, en aan maatschappelijke, technologische en wetenschappelijke evoluties van het preventieve gezondheidsbeleid. Er zijn wijzigingen op drie vlakken: gezondheidsbevordering en vroegdetectie, infectieziektebestrijding en vaccinatie, en milieugezondheidszorg.

Technologische verbeteringen in de meettechnologie in mens en leefomgeving, gecombineerd met wetenschappelijke vooruitgang in toxicologie en epidemiologie, maken het mogelijk om in het komende decennium een algemeen en geïntegreerd beeld van de accumulatie en van de combinatie van blootstellingen accuraat in kaart te brengen. De hele levensloop van het individu wordt daarbij in rekening gebracht. Zo wordt het mogelijk om het exposoom in kaart te brengen.

2. Aanpassingen aan het Preventiedecreet

2.1. Artikel 2, 3 en 4

Artikel 2 wijzigt enkele definities. Een aangepaste definitie betreft de humaan zorgwekkende stoffen, zoals PFAS. Hier is een duidelijke definitie aangewezen die verwijst naar de Europese REACH-verordening en naar de Vlaamse context waarin die moet worden toegepast. De huidige definitie van streefwaarden voor fysische en chemische factoren wordt vervangen door een definitie voor gezondheidskundige advieswaarden voor deze fysische en chemische factoren.

Artikel 3 wijzigt artikel 6 van het Preventiedecreet. Het stelt dat de Vlaamse Regering zich tot specifieke bevolkingsgroepen kan richten. Aan die specifieke bevolkingsgroepen worden personen toegevoegd die verblijven in een milieugezondheidskundig aandachtsgebied, bijvoorbeeld in de omgeving van de Umicorefabriek in Hoboken, van het industriegebied Genk-Zuid, in Menen of in de 5 kilometerzone rond de 3M-fabriek in Zwijndrecht. Dat zijn mogelijk kwetsbare populaties.

Artikel 4 creëert een rechtsgrond voor de subsidiëring van andere betrokken besturen, bijvoorbeeld gemeenten, bij de uitvoering van afspraken over de mogelijke

samenwerking om het preventieve gezondheidsbeleid in de praktijk decentraal te realiseren of te ondersteunen, rekening houdend met de noden van de burgers, door middel van een gecoördineerde aanpak. De minister verwijst hierbij naar de inzet van de intergemeentelijke preventiewerkers.

2.2. Gegevensverwerking

Een tweede soort decretale wijzigingen gaat over de gegevensverwerking bij initiatieven in het kader van het preventieve gezondheidsbeleid. Minister Hilde Crevits benadrukt dat de verwerking van persoons- en gezondheidsgegevens aan stringente privacyregelgeving onderworpen is.

Artikel 5 voert een maximale bewaartermijn van tien jaar in voor verwerkte persoonsgegevens van deelnemers aan het initiatief over leefstijlfactoren in het kader van het preventieve gezondheidsbeleid. De minister denkt daarbij aan de persoonsgegevens die worden verwerkt in het kader van projecten zoals 'Bewegen Op Verwijzing' of in het kader van de rookstopbegeleiding.

Het nieuwe artikel 6 regelt de essentiële bestanddelen van de verwerking van persoonsgegevens bij het verlenen van adviezen over blootstellingsbeperkingen of bronmaatregelen. Dat gebeurt specifiek naar aanleiding van vragen of van de melding van gezondheidsklachten door toedoen van milieufactoren. Vaak komt hierbij brononderzoek naar aanleiding van gezondheidsklachten aan bod.

Administraties, partnerorganisaties, medisch milieukundigen en organisaties die voor of samen met het Departement Zorg werken kunnen persoonsgegevens verwerken met als doel: de melding van gezondheidsklachten of vragen over gezondheid of over de interpretatie van milieumeetgegevens, onderzoeken en behandelingen, adviesverlening over blootstellingsbeperkingen of het adviseren van bronmaatregelen. Het gaat daarbij om persoonsgegevens zoals identificatiegegevens maar ook om informatie over gezondheidsklachten, leefstijl, socio-economische status, woonomstandigheden, aangeboden preventieve begeleiding enzovoort.

Artikel 7 regelt essentiële elementen in de verwerking van persoonsgegevens in het kader van milieugezondheidszorg, maar dan voor gegevensverwerking en gegevensuitwisseling specifiek voor het humane biomonitoringsonderzoek. Hierin worden milieumeetgegevens gekoppeld aan biomarkers van blootstelling en effect. Ook de koppeling van milieudata met gezondheidsdata wordt hiermee geregeld.

Artikel 9 en 10 zorgen voor de decretale verankering van een verplicht registratiesysteem voor vaccinatoren, in casu Vaccinnet. De registratieverplichting geldt voor alle vaccinaties met vaccins die deel uitmaken van het vaccinatieschema. Dat is een uitbreiding van de huidige vaccinatielijst die gratis ter beschikking wordt gesteld. Minister Hilde Crevits benadrukt dat, waar tot op heden uitsluitend vaccinaties die door de Vlaamse overheid gratis ter beschikking werden gesteld verplicht geregistreerd werden in Vaccinnet, dat nu verandert: alle vaccinaties in het vaccinatieschema moeten worden geregistreerd. Ook voor vaccinaties met vaccins die geen deel uitmaken van het vaccinatieschema, maar die passen in de preventieve gezondheidszorg, kan de Vlaamse Regering bepalen dat ze moeten worden geregistreerd, tenzij de persoon aan wie het vaccin wordt toegediend, zich daartegen verzet.

Met deze artikelen wordt de gegevensverwerking in het kader van het vaccinatie-registratiesysteem geregeld. Het gaat over de persoonsgegevens van de persoon aan wie het vaccin wordt toegediend en van de toediener van het vaccin, en over welke gegevens van het vaccin worden geregistreerd. Ook de doeleinden van de gegevensverwerking worden geregeld. Het gaat bijvoorbeeld om doeleinden in het kader van de logistieke organisatie van de vaccinatie, om de controle op en het

beheer van de bestellingen van vaccins, of met het oog op wetenschappelijke en statistische studies.

2.3. Biotische factoren

Artikel 8, 11, 13, 14 en 15 actualiseren de decretale basis om een preventief gezondheidsbeleid over biotische factoren te voeren en mogelijkheden om in te grijpen ter bescherming van de volksgezondheid. Artikel 8 past artikel 41 van het Preventiedecreet aan en regelt bijkomende mogelijkheden om maatregelen te bevelen wanneer biotische factoren een dreigend en ernstig gevaar voor de volksgezondheid vormen. Tot nu kon alleen de stillegging of sluiting van deze voor de volksgezondheid gevaar vormende plaatsen, ruimten, installaties of inrichtingen worden bevolen. Er komen meer tussenliggende mogelijkheden. Het zou bijvoorbeeld kunnen gaan over desinfecties die moeten worden uitgevoerd, of om het wijzigen in de procesvoering van een installatie om besmetting van mensen en de hieruit voortvloeiende ziektes te voorkomen.

Artikel 11 omvat enkele bijkomende delegaties aan de Vlaamse Regering om de verdere verspreiding van infectieziekten tegen te gaan. De Vlaamse Regering kan de rapportering regelen van de geanonimiseerde gegevens over infectie door biotische factoren met als doel de epidemiologie ervan onder de Vlaamse bevolking nauwgezet te kunnen opvolgen en het algemeen beleid te kunnen informeren, zodat kan worden gewaarschuwd bij de toename van bepaalde infecties. Dit artikel creëert ook een rechtsbasis voor de Vlaamse Regering om ambtenaren aan te wijzen die bevoegd zijn om maatregelen te treffen om de uitbreiding van infecties tegen te gaan.

Artikel 13 wijzigt artikel 47 van het Preventiedecreet en behandelt wijzigingen in de bevoegdheden van ambtenaren-artsen. Daar waar artikel 8 van het ontwerp van decreet ingrijpt op de mogelijkheden om de schadelijke effecten door biotische factoren te voorkomen, grijpen artikel 11 tot en met 14 in op de mogelijkheden om de verdere verspreiding tegen te gaan. Met artikel 13 worden de bevoegdheden van ambtenaren-artsen om gepaste medische behandeling, verplichte afzondering en medisch onderzoek op te leggen, of om ruimten in toeristische logies op te eisen, gepreciseerd of in sommige gevallen uitgebreid. De ambtenaren-artsen krijgen ook de mogelijkheid om gemotiveerde aanmaningen en bevelen te geven aan eigenaars en uitbaters van installaties die minstens waarschijnlijk de oorzaak of medeoorzaak zijn van meerdere gevallen van infectie, of om die ambtshalve zelf uit te voeren.

Artikel 14 geeft specifieke aangewezen ambtenaren de bevoegdheid om maatregelen te bevelen in de leefomgeving om de oorzaak van de verdere verspreiding van de schadelijke effecten tegen te gaan. De term leefomgeving wordt breed geïnterpreteerd en kan ook bedrijven omvatten waarin installaties worden gebruikt waaruit besmettelijke biotische factoren in de omgeving kunnen worden verspreid.

2.4. Impact van chemische en fysische factoren op de volksgezondheid

In 2019 nam het Vlaams Parlement het initiatief om te sensibiliseren over chemische stoffen die de normale hormonale werking kunnen ontregelen. Dit initiatief wordt verruimd in artikel 16 door de terminologie aan te passen naar humane zeer zorgwekkende stoffen. De PFAS-crisis heeft aangetoond dat het belangrijk is om in het preventieve gezondheidsbeleid met die stoffen rekening te houden. Het gaat bijvoorbeeld om stoffen die kankerverwekkend zijn, die de voortplanting belemmeren of die zich ophopen in de voedselketen.

Met artikel 17 wordt afgestapt van de term streefwaarde, die voor verwarring zorgt omdat de term in bijvoorbeeld het Bodemdecreet van 27 oktober 2006 een andere

betekenis heeft. De term gezondheidkundige advieswaarden dekt de lading beter omdat het louter over advieswaarden gaat en niet over normen. Ze bepalen welke waarden in water, bodem, lucht of in de mens geen of maar verwaarloosbare effecten hebben op de gezondheid. De afleiding van de gezondheidkundige waarden loopt via een protocol uit 2016 dat gebruikt wordt in milieugezondheidsdossiers zoals in de MER-rapportage.

Artikel 53 van het Preventiedecreet stelt dat, afgezien van maatregelen die bepaald zijn in de bestaande milieuwetgeving, de Vlaamse Regering de bevolking en in het bijzonder risicogroepen kan informeren en maatregelen kan nemen om de blootstelling te beperken en de volksgezondheid te beschermen bij overschrijding van bepaalde grenswaarden in de mens, en dat voor factoren waarvan de schadelijke invloed op de gezondheid bewezen of waarschijnlijk is op basis van wetenschappelijk onderbouwde gegevens. Artikel 18 voegt toe dat hiervoor wordt uitgegaan van het voorzorgsbeginsel. Op die manier krijgen de no-regretmaatregelen een betere en solide decretale basis. De minister verwijst hierbij naar de no-regretmaatregelen in de directe omgeving van 3M in Zwijndrecht, zoals niet eten van eieren, kippen of groenten uit de tuin.

Artikel 19 verankert decretaal het initiatief van de milieugezondheidkundige inschattingen waarbij wordt nagegaan in welke mate mensen in het verleden, het heden, of in de toekomst werden of worden blootgesteld aan milieuverontreiniging op een bepaalde locatie, en of die blootstelling kan leiden tot negatieve gevolgen voor de volksgezondheid. Dat is essentieel voor milieugezondheidkundige hotspots zoals Genk-Zuid, de Noorderkempen, Hoboken, de Gentse Kanaalzone, de 5 kilometerzone rond Zwijndrecht en de omgeving van de luchthaven in Zaventem.

2.5. Impact van chemische en fysische factoren op het leefmilieu

Net zoals de maatregelen voor biotische factoren wordt in artikel 20 in een vergelijkbaar decretaal opzet voorzien voor de impact van chemische factoren en in artikel 21 voor de impact van fysische factoren. Om de interactie en een goede samenwerking tussen de beide beleidsdomeinen en tussen de bevoegde overheidsdiensten te verzekeren, wordt een recurrent uitwisselingsinitiatief genomen via een beleidsdomeinoverkoepelende kennishub Omgeving en Gezondheid.

Minister Hilde Crevits is er zich van bewust dat er veel kritiek was naar aanleiding van de PFAS-problematiek. Ze stelt dat er in de legislatuur 2019-2024 stappen voorwaarts zijn gezet in de beleidsoverschrijdende samenwerking, zoals tussen het Departement Zorg en het Departement Omgeving.

Gezien de technologische evoluties in monitoring en surveillance wordt het al verankerde initiatief voor humane biomonitoring uitgebreid tot het vaststellen van het exposoom. Dat is de totaliteit van de blootstelling aan chemische, fysische, sociale en biotische factoren en de samenhang met biologische reacties tijdens de hele levensloop van een individu, vanaf de prenatale periode tot aan de dood.

In diezelfde zin wordt de oprichting van een netwerk voor milieugerelateerde gezondheidsgegevens decretaal verankerd. Het gaat over geanonimiseerde gezondheidsgegevens zoals morbiditeit, mortaliteit, leeftijdsfactoren, sociale factoren, indicatoren van gezondheidsimpact enzovoort.

2.6. Fonds Preventief Gezondheidsbeleid

Het Fonds Preventief Gezondheidsbeleid wordt in een nieuw artikel geregeld en uitgebreid. Enerzijds wordt het mogelijk om breder te kunnen inzetten op initiatieven en maatregelen vanuit dit fonds conform artikel 23. Anderzijds worden de mogelijkheden van financiering van dit fonds uitgebreid. De al bestaande mogelijkheid

om een financiële bijdrage te verkrijgen van de medeverantwoordelijken voor de aanwezigheid van de gezondheidsschadelijke factoren blijft behouden volgens het principe dat de vervuiler betaalt. Er is in een uitbreiding voorzien met beleidsactoren en/of actoren met een gemeenschappelijke wetenschappelijke interesse, waarbij het altijd gaat om een vrijwillige bijdrage.

2.7. Afsluitende bepaling

Vervolgens gaat minister Hilde Crevits in op de laatste groep decretale wijzigingen. Artikel 25 verankert initiatieven om gezondheidssimpact door klimaatverandering te detecteren, te voorkomen en te bestrijden. De Vlaamse Regering neemt minstens het initiatief voor de ontwikkeling en de uitvoering van het Vlaamse klimaatgezondheidsplan, dat op 1 december 2023 werd goedgekeurd als een van de drie onderdelen van de nieuwe gezondheidsdoelstelling Milieugezondheidszorg, die op 1 maart 2024 goedgekeurd werd door de Vlaamse Regering (*Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 2075/1).

Het ontwerp van decreet verwijst naar initiatieven en maatregelen ten aanzien van fysische en chemische factoren. In artikel 51 wordt een causaliteitsanalyse vooropgesteld van de relatie tussen de betreffende factoren en de mogelijke negatieve gezondheidseffecten ervan op de mens; de zogenaamde bron-dosis-effectrelaties. Tot slot worden in artikel 26 tot en met 29 de nodige aanpassingen gedaan die voortvloeien uit alle inhoudelijke aanpassingen, namelijk de regeling van de administratieve boetes, de strafbepalingen en de beroepsmogelijkheden. Minister Hilde Crevits rondt de toelichting af met de vermelding van artikel 30, dat de inwerking-treding van een aantal artikelen regelt.

3. Besluit

Minister Hilde Crevits besluit dat dit brede ontwerp van wijzigingsdecreet zowel inhoudelijke, technische als juridische aangelegenheden omvat die een noodzakelijke update vormen om het preventief gezondheidsbeleid aan de huidige maatschappelijke, technologische en wetenschappelijke inzichten aan te passen. Op die manier kan het Preventiedecreet worden geactualiseerd, waarbij rekening gehouden wordt met de meest actuele inzichten en noden ten voordele van de rechtszekerheid en de bescherming van volksgezondheid. Het gaat om een combinatie van gemeenschaps- en gewestbevoegdheden.

Ten slotte dankt minister Hilde Crevits het Departement Zorg en, in het bijzonder, het team Milieugezondheidszorg onder leiding van teamverantwoordelijke Bart Bautmans en de juristen Ines Van Hooydonck en Eline Verelst voor het inhoudelijke en logistieke traject dat ze liepen in overleg met adjunct-kabinetschef Bavo Smits. Ze hoopt dat de commissieleden de verbeteringen zullen zien in vergelijking met het vorige Preventiedecreet, dat twintig jaar oud is.

II. Algemene bespreking

Jeremie Vaneekhout is tevreden dat hij om een hoorzitting verzocht heeft en dat die er ook gekomen is. Hij vond het een boeiende hoorzitting. Zoals hij eerder stelde, was het niet zijn bedoeling om een procedureslag te houden, en daar blijft hij bij. Tijdens de hoorzitting waren alle sprekers duidelijk over dit ontwerp van decreet, namelijk dat het een stap in de goede richting is. Sommigen vonden het absoluut nodig, omdat ze er zaken in terugvinden waarvoor ze al sinds 2003 vragende partij zijn. Anderen stelden dat dit ontwerp van decreet niet het slot of het orgelpunt is van het preventieve gezondheidsbeleid.

De spreker uit zijn bezorgdheid over de budgettaire impact. In België gaat 1,5 procent van het gezondheidsbudget naar preventieve gezondheidszorg, terwijl het

Europese gemiddelde op 3 procent ligt. Het is volgens de spreker een goed ontwerp van decreet maar toch is hij bezorgd over een aantal zaken. Op het einde van de legislatuur 2019-2024 en na de grootste gezondheidscrisis van de voorbije honderd jaar, had men verder moeten staan dan nu het geval is: een aantal zaken kan nog niet in gang worden gezet, de budgettaire impact op lange termijn is onduidelijk en het is evenmin duidelijk wie de komende jaren wat zal doen. Daarom volgt er van de kant van Groen een positieve of constructieve onthouding.

Hannes Anaf stelt ongeveer dezelfde motivatie te hebben als Jeremie Vaneeckhout, evenwel met een ander stemgedrag. Vooruit zal zich niet positief onthouden maar het ontwerp van decreet goedkeuren, zij het met een aantal bedenkingen. Het ontwerp van decreet geeft enkele extra tools aan het preventiebeleid op basis van elementen vastgesteld tijdens de coronacrisis en in de Onderzoekscommissie PFAS-PFOS: een aantal zaken over registratie, gegevensdeling, samenwerking en dergelijke waren niet goed geregeld. Vooruit betreurt samen met de Vlaamse Raad WVG dat de alertheid voor een gezondheidsdreiging of om de impact van biotische factoren en gevaarlijke stoffen beter op te volgen, zonder bijkomende middelen moet. Vooruit stemt voor omdat het belangrijk is dat er een aantal tools bijkomen. Tegelijkertijd blijft Hannes Anaf de fundamentele bedenking uiten dat Vlaanderen te weinig in preventie investeert. Vooruit zal het ontwerp van decreet steunen omdat de fractie er positieve elementen in ziet.

Maike De Rudder stelt dat de hoorzitting van 20 maart 2024, waarop weinig parlementsleuten aanwezig waren, interessant was. Alle sprekers waren het er unaniem over eens dat deze wijzigingen noodzakelijk zijn om verdere stappen in de goede richting te kunnen zetten. Haar fractie is tevreden met de wijzigingen. Zoals door een vorige spreker al gesteld werd, is dat zeker geen eindpunt en moet hier verder mee aan de slag gegaan worden. Ze heeft van de minister begrepen dat dat zeker de bedoeling is. Daarom zal haar fractie voor stemmen.

Suzy Wouters heeft drie vragen of opmerkingen voor de minister. Artikel 13 wijzigt artikel 47 en betreft de maatregelen die de ambtenaren-artsen kunnen opleggen. Ze kunnen in het geval van ernstige infectieziekten mensen verplichten een gepaste medische behandeling te volgen of een tijdelijke afzondering opleggen. Ze kunnen ruimte in ziekenhuizen, zorginstellingen en zelfs toeristisch logies opeisen voor afzondering van personen die besmet zijn maar ook voor personen voor wie er een ernstig vermoeden van besmetting is. Suzy Wouters merkt nog altijd ongenoegen over bepaalde verregaande maatregelen opgelegd tijdens de coronacrisis. Ze betwist niet dat afzondering in bepaalde omstandigheden nodig is, zoals bij tuberculose als de patiënt zich niet houdt aan zijn medicatie. Toch kan men zich vragen stellen bij dergelijke decretale bepalingen die verregaande inperkingen van rechten inhouden: het verplichten tot een behandeling, het inperken van de bewegingsvrijheid en het genot van de eigen eigendom in het geval van de eigenaars van een toeristisch logies, zonder al te veel voorwaarden of rechtswaarborgen voor de betrokkenen. Voor de opeising wordt delegatie gegeven aan de Vlaamse Regering. Suzy Wouters wil weten waar iemand die getroffen wordt door deze maatregelen in beroep kan gaan.

Het lid vraagt waarom men kiest voor deze verregaande delegatie. Gezien het verregaande karakter van de maatregelen, lijkt het ook gewenst om striktere voorwaarden op te nemen in het ontwerp van decreet.

De Vlaamse Raad WVG wijst in zijn advies op de patiëntenrechten. De minister reageert daarop dat die uitgaan van het individu terwijl dit ontwerp van decreet uitgaat van de te beschermen populatie. Bij het uitoefenen van de bevoegdheden wordt er zo veel mogelijk naar gestreefd om de persoonlijke vrijheid en het beslissingsrecht van de patiënt te respecteren, maar dat is niet altijd mogelijk. Suzy Wouters leest niets over hoe dat respect in de praktijk wordt vormgegeven.

In artikel 24 wordt een nieuwe afdeling ingevoegd over de gezondheidsimpact door klimaatverandering. Het is Suzy Wouters niet duidelijk wat dat moet voorstellen. Men wil erover sensibiliseren, en in de memorie van toelichting staat ook dat het de bedoeling is om het onderwijs daarbij te betrekken. Het komt bij het lid activistisch en klimaatalarmistisch over, terwijl het onderwijs al overbelast wordt.

Suzy Wouters gaat tot slot in op de opmerking van de Vlaamse Raad WVG die betreurt dat er wordt gesteld dat het ontwerp van decreet geen budgettaire impact heeft. De raad wijst erop dat de uitgaven voor preventie maar 1,6 procent van het totale gezondheidsbudget bedragen. Dat is beduidend lager dan het Europese gemiddelde. De spreker betreurt dat het niet de bedoeling is om met de huidige decreetwijzigingen een budgetwijziging in te schrijven. Investerings in een preventief gezondheidsbeleid betalen zichzelf nochtans terug door besparingen op curatieve gezondheid.

Uiteindelijk blijkt er volgens Suzy Wouters alsnog budgettaire impact te zijn, maar het budgettaire kader zal worden meegenomen in de besluiten die ter uitvoering van het ontwerp van decreet door de Vlaamse Regering worden goedgekeurd. De spreker vraagt of er al besluiten klaarliggen die nog tijdens deze legislatuur zullen worden goedgekeurd. Zo ja, waarvoor en welke budgetten zijn daaraan gekoppeld? In welke mate gaat Vlaanderen daarmee het Europese gemiddelde halen?

Elke Sleurs vindt het een goed en noodzakelijk ontwerp van decreet. De N-VA-fractie zal het steunen. Tijdens de hoorzitting van 20 maart 2024 stelden de belanghebbenden dat het er snel moet komen.

Minister *Hilde Crevits* is verbijsterd over de commentaar op het opleggen van bepaalde quarantainemaatregelen. Ze is van oordeel dat de keuze tussen het blootstellen van een bevolking aan zware infecties en een maatregel nemen ten aanzien van mensen die besmet zijn, relatief gemakkelijk is. Ze vindt het proportioneel om maatregelen te nemen in zulke situaties. De quarantainemaatregelen worden rigoureus toegepast in het belang van de volksgezondheid. Dat gebeurt altijd in overleg met de huisarts. De maatregelen zijn bedoeld om zeer besmettelijke infectieziekten tegen te gaan. Ze stelt dat men die maatregelen niet maandenlang kan aanvechten.

De minister zegt dat er bij lange periodes van droogte of bij overstromingen grote impact kan zijn op de slachtoffers van de gebeurtenissen. Ze meent dat die klimaatmaatregelen nodig zijn. De sprekers wezen tijdens de hoorzitting van 20 maart 2024 op de noodzaak van dit ontwerp van decreet. Het biedt een essentiële rechtsbasis om te handelen.

De minister is het niet eens met de kritiek op de middelen gekoppeld aan dit ontwerp van decreet. In het uitbreidingsbeleid werd er in de legislatuur 2019-2024 recurrent 2 miljoen euro vrijgemaakt voor de versterking van het Vlaams preventiebeleid. Voor het eerst gaat er 500.000 euro naar de realisatie van de gezondheidsdoelstelling Milieugezondheidszorg (*Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 2075/1). De afdeling Preventie van het Departement Zorg kreeg vijf vte's extra toegekend via het personeelsplan van het Departement Zorg. In 2023 werd dat door de Vlaamse Regering goedgekeurd. Er zijn twee mensen extra voor het team Milieugezondheidszorg, één persoon voor het team Infectieziektebestrijding en vaccinaties, en twee extra personen voor het team Algemene preventie.

De minister stelt dat de complexe bevoegdheidsverdeling in België ook een rol speelt. Vlaanderen investeert extra in preventie uit overtuiging. De minister zou het goed vinden om ook mee te genieten van de baten, namelijk de mindere uitgaven in de curatieve gezondheidszorg. Dat zou geherinvesteerd kunnen worden in preventie.

De minister was verrast door de vraag naar een hoorzitting. Ze heeft het voorlopige verslag van de hoorzitting gelezen en vindt het een toegevoegde waarde. Daardoor kan de commissie de brede context in acht nemen. De minister denkt dat dit ontwerp van decreet op een goede manier werd vormgegeven. Ze hoopt dat het wordt goedgekeurd.

Jeremie Vaneckhout stelt dat hij moeite heeft met de redenering van de minister. Volgens hem stelde ze dat er niet te veel mag worden geïnvesteerd in preventie, omdat het terugvloeit naar het federale niveau. Tegenover Suzy Wouters stelt hij dat het voor hem essentieel is dat het beleid inspeelt op de impact van het klimaat op de gezondheid van de Vlaming.

III. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Artikel 1 tot en met 30 worden aangenomen met 9 stemmen bij 3 onthoudingen.

IV. Eindstemming

Het ontwerp van decreet wordt aangenomen met 9 stemmen bij 3 onthoudingen.

Stefaan SINTOBIN,
voorzitter

Maike DE RUDDER,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

MER	milieueffectrapport
PFAS	poly- en perfluoralkylstoffen
PFOS	perfluorooctaansulfonzuur
REACH	Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals
WVG	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (beleidsdomein van de Vlaamse overheid)